

Notat bildeling for private og offentlige virksomheter

Bakgrunn og formål med notatet

Arbeidsgruppen «Transport og mobilitet» har identifisert bildeling som et av flere områder hvor Skift medlemmene kan utgjøre en forskjell i å drive fram det grønne skiftet. Formålet med notatet er å opplyse medlemsorganisasjonene om klima- og forretningsverdien ved å ta i bruk bildeling som et alternativ til egen bilflåte, samt komme med en tydelig oppfordring til alle medlemsorganisasjonene i Skift om å kartlegge eget potensial for en overgang mot delt mobilitet.

Alternative modeller for bildeling

Bideling innebærer at medlemmer bruker biler som en bedrift eller et bilkollektiv eier - eller at privatpersoner deler biler seg imellom (P2P). Det eksisterer i hovedsak to ulike bildelingsmodeller; stasjonsbaserte modeller hvor bilene hentes og leveres på samme parkeringsplass (a-til-a), eller fri-flyt modeller (a-til-b) hvor bilene kan benyttes for enveisturer og leveres innenfor en definert geografisk sone. I Norge eksisterer det p.t. kun stasjonsbaserte bildelingsmodeller. Fellesnevneren for de fleste tjenestene er at leieforholdet, inkludert tilgang til bil, er administrert gjennom en mobilapp.

Det eksisterer flere alternative bildelingsmodeller for private og offentlige virksomheter som kan være aktuelle avhengig av ambisjoner og mobilitetsbehov i virksomheten:

- **Dedikerte biler som deles ved tilgjengelighet / utenfor kjernetid:** Virksomheten har-, eller etablerer, en dedikert kapasitet av biler som tilgjengeliggjøres for utleie utenfor kjernetid (etter 1700 mandag til fredag, helg). Enkelte bildelingsaktører kan tilby fullt ut administrerte løsninger hvor selskapet kun stiller parkeringsplass(er) til rådighet og bildelingselskapet tar seg av administrasjon og drift av bilflåten.
- **Tilgang til åpen plattform:** Virksomheten oppretter en bedriftskonto hos foretrukken bildelingsaktør og gir ansatte tilgang til å leie bil fra en åpen bildelingsflåte på selskapets regning. Enkelte tilbydere leverer detaljerte bruks- og kostnadsrapporter som gir mulighet for å knytte leien til prosjekt eller avdeling.
- **Dedikert kapasitet på åpen plattform:** Virksomheten abonnerer på en fast månedlig bilkapasitet innenfor kjernearbeidstid fra en etablert bildelingsflåte. Alternativet er ofte kostnadseffektiv da virksomheten låser inn en fast kapasitet på et tidspunkt hvor utnyttelsesgraden på flåten typisk er lav (0700-1700, mandag til fredag). Kan kombineres med leie gjennom «åpen plattform» for å ta unna toppene utover normalt behov.

Argumenter for bruk av bildeling, inkl. klima- og miljøeffekt

- **CO² besparelse:** Ved å velge elektrisk delebil istedenfor egneide- eller leasede elbiler, vil en bedrift spare miljøet for ca. 5 tonn CO₂-ekvivalenter per bil man unnlater å anskaffe¹. Bildeling vil ha en direkte innvirkning på scope 1 (direkte utslipp fra eget utstyr og virksomhetens kjøretøy). Etterspørselen bedrifter har for bil (hovedsakelig 0700 – 1700,

mandag til fredag) er komplementær til etterspørselen privatpersoner har (helger, ferier, og kveldstid på hverdager). Dette betyr at økt delebilbruk fra bedrifter øker utnyttelsen av den eksisterende bilparken delebilaktørene allerede har for å dekke toppene i privatpersonmarkedet.

- **Fremmer alternative transportformer:** Brukere av bildeling kjører i snitt en tredjedel mindre bil enn de som eier bil selv, og bruker istedenfor mer av andre transportformer. Brukerne av bildeling tar i større grad stilling til beste fremkomstmiddel hvilket øker bruken av kollektivtransport, sykkel og gange.
- **Frigjøring av parkeringsareal:** Å benytte bildeling istedenfor å lease eller eie egen bil, er med på å frigjøre verdifullt parkeringsareal i byene. Én delt bil erstatter 10 til 15 privatbiler² og kan bidra til å frigjøre inntil 150 kvadratmeter med areal.
- **Større fleksibilitet:** Fleksibilitet i hvor man kan plukke opp bilen er bra både for den ansatte og for miljøet. Den ansatte kan plukke opp en bil utenfor sitt eget hjem, istedenfor å dra til kontoret først for å plukke opp en tjenestebil. Dette reduserer antall kjørte kilometer, og tid den ansatte bruker på transport.
- **Fokus på kjernevirksomhet:** Ved å benytte seg av bildeling kan bedriften fokusere på sin kjernevirksomhet. Bedriften slipper å bruke tid og ressurser på innkjøp, drift og vedlikehold av bilparken (service, skadehåndtering, dekkskift etc.) og tilbakelevering.
- **Økonomisk besparelse:** Istedenfor å ha en bilpark som er dimensjonert for å dekke toppene i et variabelt bilbehov og som i tillegg står stille utenfor arbeidstid, er det økonomisk gunstig for de fleste bedrifter å benytte seg av løsninger hvor man har tilgang til bil når man trenger det. Når man inkluderer kostnader som service, forsikring, parkering og administrasjonskostnader kan besparelsen ved bildeling opp mot leasing være inntil 50%³. Avhengig av finansieringsløsning av egen bilpark vil bildeling også gi lavere kapitalbinding.

Forutsetninger for bildeling for private og offentlige virksomheter

Geografi, bruksbehov og kapasitetsbehov er tre viktige parametere å kartlegge ved etablering av en bildelingsordning for private og offentlige virksomheter.

Store åpne bilpooler med god tilgjengelighet er i hovedsak forbeholdt Oslo, Bergen og Trondheim på grunn av markedsstørrelse og demografi. Nyttiggjørelse av eksisterende bildelingsflåter vil derfor foreløpig være begrenset til storbyene, selv om markedsdekningen til bildeling vokser raskt. Som et alternativ kan virksomhetene tilgjengeliggjøre egen bilflåte for utleie utenfor kjernetid. Inntjeningspotensialet i mindre urbane områder vil sannsynligvis være lavere enn for storbyene da delingsmodellene er avhengige av en viss befolkningstetthet for å være økonomisk bærekraftige.

Virksomheten bør også kartlegge mobilitets- eller bruksbehovet. Enkelte virksomheter har behov for spesialtilpassede kjøretøy med f.eks. skapinnredning og permanent lagring av verktøy og/eller utstyr i bilene. Spesielle bruksbehov lar seg ikke nødvendigvis forene med person- og varebilene som er egnet for bildeling.

Avslutningsvis, bør virksomheten kartlegge mobilitets- og kapasitetsbehovet i egen virksomhet. Hva er mobilitetsbehovet i virksomheten? Hva er størrelsen på dagens bilflåte? Kan hele eller deler av dagens bilflåte erstattes med tilgang til en åpen bildelingsflåte?

Oversikt over ulike tilbydere av bildeling

Bidlingsmarkedet i Norge er modent med flere aktører som leverer bedriftsløsninger. Tabellen under viser aktører som reklamerer for bedriftsløsninger på deres hjemmesider.

Selskap	Antall biler	Geografier	Organisering
	~1560	Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger	AS
	~540	Oslo	SA
	~360	Bergen	SA
	~220	Oslo, Trondheim, Ålesund, Bodø	AS
	~130	Oslo, Bergen, Trondheim, Kristiansand	AS

Ambisjon for medlemsorganisasjonene i Skift

Basert på livsløpsanalyser gjort blant annet av Volkswagen AG er CO₂-besparelse ved å gå fra en dieselbil til elbil med en EU-27 energimiks på 13% over bilens livsløp⁴. Med Norges energimiks bestående av omtrent 100% grønn energi er det 48% CO₂-besparelse ved å gå over til elbil. Norge er et foregangsland på elektrifisering og ambisiøse Skift medlemmer har kommet langt med elektrifisering av bilparken.

Etter hvert som miljø- og klimaeffektene ved elektrifisering tas ut, bør norske virksomheter fokusere på å øke kapitalproduktiviteten på bil gjennom deling. Bildeling gir en ytterlige CO₂ reduksjon på 92% sett opp mot en privat elbil dersom man legger TØI sine tall til grunn om at en bildelingsbil erstatter 10-15 privatbiler². Delebilbruken for virksomheter er i all hovedsak komplementær til privatpersonmarkedet, hvilket innebærer at økt delebilbruk fra bedrifter øker utnyttelsen av eksisterende bilparker etablert av bildelingsaktørene.

Arbeidsgruppen «Transport og mobilitet» ønsker å fremme en offensiv ambisjon om at alle medlemmene av Skift skal kartlegge bildelingspotensialet i egen virksomhet og etablere en bildelingsordning for virksomheten der det er hensiktsmessig innen 2023.

Kilder

1

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1364032122000867>

2

<https://www.toi.no/forskningsomrader/atferd-og-transport/en-delebil-kan-erstatte-10-15-privatbiler-article37750-1025.html>

3

<https://www.hyre.no/bedrift/sammenligningskalkulator/>

4

<https://www.volkswagenag.com/en/news/stories/2021/02/e-mobility-is-already-this-much-more-climate-neutral-today.html#>